

УДК 330.341.1

Т. В. Савченко,
д. е. н., доцент, професор кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі,
Одеський національний технологічний університет
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7990-1570>
О. Ю. Тяжємов,
аспірант, Одеський національний технологічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2185-1928>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.10.205

ГЕНЕЗИС ПОНЯТЬ "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", "ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ" ТА "ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ"

T. Savchenko,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department
of Marketing, Entrepreneurship and Trade, Odesa National University of Technology
O. Tiazhemov,
Postgraduate student, Odesa National University of Technology

GENESIS OF THE CONCEPTS OF "STATE MANAGEMENT", "PUBLIC MANAGEMENT" AND "PUBLIC ADMINISTRATION"

У статті розглянуто динаміку розвитку понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" висвітлено їх спільні риси та відмінності. Зокрема, проаналізована еволюція та сутність понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" їх трансформація та взаємодія. Для детального розуміння найбільш адаптованого до умов сьогодення підходу до дифініювання термінів здійснено огляд наукових джерел та відповідних визначень за аналогічною тематикою. Визначено, що трансформаційні процеси як в світових системах державного управління загалом так і в Українській системі державного управління зокрема сприяють виникненню та трансформації понять "державного управління", "публічного адміністрування", "публічного управління", а європейський курс розвитку нашої держави зумовлює необхідність більш детального аналізу підходів до визначення сутності цих понять. Зазначено, що типовим наразі є якісна зміна методів та способів державного управління з урахуванням реалізації публічних інтересів як держави так і соціальних спільнот. Обґрунтовано, що хоч "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" не є синонімами або тотожними поняттями та вони залежність від стану і розвитку політичних і соціально-економічних відносин та не можуть бути відокремленими одне від одного. Всі вони мають бути спрямовані на те, що органи влади з метою підвищення ефективності своєї роботи не мають долучатись до бюрократичної контролюючої системи, а мають трансформуватись у ефективну систему всіх ланок управління орієнтовані на партнерські відносини.

The article examines the dynamics of the development of the concepts "government administration", "public management" and "public administration", highlights their common features and differences. In particular, the evolution and essence of the concepts "government administration", "public management" and "public administration", their transformation and interaction are analyzed. For a detailed understanding of the approach to the definition of terms, most adapted to the conditions of today, a review of scientific sources and relevant definitions on a similar topic was carried out. The definitions of the concepts "government administration", "public administration" and "public management" were analyzed. It was determined that the transformational processes in the world systems of public administration and in the Ukrainian system of public administration contribute to the emergence and transformation of the concepts of "public administration", "government administration", "public management". The European course of development of our country necessitates a more detailed analysis of approaches to defining the essence of these concepts. It is noted that currently a qualitative change in the ways and methods of state administration is characteristic, taking into account the realization of the public interests of the state and social communities. The main characteristics of the concepts

"government administration", "public administration", "public management" are grouped and the relationship between them is given. It is substantiated that although "government administration", "public administration" and "public management" are not synonyms or identical concepts, they depend on the state and development of political and socio-economic relations and cannot be separated from each other. All of them should be aimed at ensuring that the authorities, in order to increase the efficiency of their work, do not enter the bureaucratic control system, but turn into an effective system of all management links, oriented towards partnership relations. It was determined that further research on the topic must necessarily be based on the study and analysis of the application of digital development in the world and in Ukraine in the processes of public administration. The implementation of digitization of state administration and the introduction of modern information support in modern conditions should serve as a means of fulfilling the goals of Ukraine and implementing effective management.

Ключові слова: державне управління, публічне адміністрування, публічне управління, органи виконавчої влади, держава, суспільство.

Key words: government administration, public management, public administration, executive authorities, country (state), society.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

До необхідності аналізу змісту і спрямованості еволюції визначення понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" та їх реформування з позицій подальшого вдосконалення демократії і розвитку України, як вільної, правової, європейської держави спонукають кардинальні зміни як в самій державі так і в зовнішньому глобалізованому світі. Аналіз генезису понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" має відбуватись з урахуванням трансформації сутності та ролі держави в суспільстві, розвитку новітніх інформаційних систем та технологій, змін світосприйняття з урахуванням умов сьогодення. Це призводить до необхідності детального дослідження проблематики визначень "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" з метою виявлення потенціалу трансформації державного управління у відповідність до потреб та тенденцій розвитку держави та соціуму.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню питання аналізу сутності та змісту понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" приділена велика кількість робіт вітчизняних та іноземних науковців як з часів становлення державності так і до сьогодення. Проблема-тиці визначень цих понять, їх спільним рисам, цілям та відмінностям в різні часи присвятили свої дослідження такі науковці, як Атаманчук Г. В., Кузьменко О. В., Філіпова Н. В., Семенчук Т. Б., Вольська О. М., Міненко М. А. та багатьма іншими. Проте динамічні зміни, що викликані розвитком окремих країн та світу в цілому, які все більше мають враховувати потреби та думки суспільства, підкреслюють необхідність аналізу та адаптації існуючих досліджень під умови сьогодення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Ціллю статті є аналіз дискутування щодо до визначення сутності понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" з метою адаптації всієї управлінської гілки до вимог суспільства та забезпечення більш широкого використання стимулюючих (позапримусових) методів публічного управління з залученням до процесів управління широких верств населення, громадян, громадських, самоврядних організацій тощо.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Існує узагальнююче (широке) розуміння "управління" яке визначає його, як цілеспрямований вплив суб'єкта управління на об'єкт управління з метою створення ефективно функціонуючої системи та досягнення необхідних результатів. Для розуміння управління як свідомого впливу суб'єкта управління на об'єкт для досягнення поставленої мети необхідно чітко з'ясувати такі категорії, як об'єкт і суб'єкт управління тобто обов'язковим є комплексне систематизоване уявлення про компоненти управління, його елементи та їх взаємозв'язки [1].

Як неодноразово зазначено у багатьох наукових дослідженнях наукові думки вчених щодо визначеної класифікації підходів змісту понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" не знаходять уніфікованого тлумачення та загальної єдності поглядів. Системне уявлення про компоненти, елементи та їх взаємозв'язки має принципове теоретичне і методологічне значення.

В своєму дослідженні Марухленко О. В. зазначає, що в державному секторі класична теорія менеджменту реалізувалася на практиці через модель публічного адміністрування (англ. — public administration), неокласична теорія менеджменту — через модель публічного управління (англ. — public management), сучасна

Таблиця 1. Аналіз дефініцій "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління"

Державне управління	Публічне адміністрування	Публічне управління
Сучасний енциклопедичний словник визначає державне управління, як діяльність держави (органів державної влади), спрямовану на створення умов для як найповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян,	Своєю чергою Таран Є.І. зазначає, що публічне адміністрування розкриває основні напрями цілеспрямованої діяльності суб'єктів владних повноважень щодо виконання адмін зобов'язань [5].	Марухленко О.В. підсумовуючи своє дослідження зазначає, що «публічне управління являє собою складноструктуровану мережу людських взаємин і пов'язаної з ними діяльності, що реалізовується від органів публічної влади і до окремих
узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [4]	Кузьменко О.В. дає таке визначення «публічне адміністрування – це діяльність публічної адміністрації щодо задоволення загальних публічних інтересів соціуму» [11].	індивідів низового рівня в такій системі, пов'язаний із використанням усіх ресурсів, природних і людських, а також всі інші аспекти життя суспільства, у яких зацікавлена або задіяна держава. Публічне управління – це система ролей і ролевих відносин» [2].
Н.В. Філіпова наводить наступне визначення «державне управління - самостійний вид державної діяльності слід розуміти як систему елементів державної влади, яка носить виконавчо-розпорядчий характер та виконує функції та завдання держави у процесі регулювання економічної, соціально-культурної та адміністративно-політичної сферами» [6]	Можна визначити публічне адміністрування як регламентовану законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг	У wikipedia зазначено, що термін «публічне управління» вперше використовує англійський державний службовець Десмонд Кілінг у 1972 р.»Публічне управління — це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики»
У wikipedia наведено наступне визначення Державне управління— вид діяльності держави, здійснення управлінського організуючого впливу шляхом використання повноважень виконавчої влади через організацію виконання законів, здійснення управлінських функцій з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку держави, її окремих територій, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод	Семенчук Т.Б. зазначає, що адміністрування – це бюрократичний метод управління суспільством, який ґрунтується на силі та авторитеті влади, реалізується в наказах, постановах, вказівках та інструкціях. Публічне адміністрування як механізм, який, з одного боку, забезпечує надання суспільству послуг щодо законодавства, а з іншого – реалізацію обраного типу політики, яку втілюють державні службовці, яким було делеговано повноваження під час волевиявлення народу на виборах, як в межах країни, так і за кордоном, у всіх напрямках її прояву [12]	В закордонних джерелах наводиться наступне визначення «публічне управління – це управління організацією та напрямом людських і матеріальних ресурсів для досягнення бажаних цілей» Вольська О.М. в своєму дослідженні «Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві» зазначає, що «публічне управління – це в першу чергу поєднання державного управління та місцевого самоврядування, мета якого контроль діяльності органів влади та самоврядування з боку громадян через систему виборчого права» [13]

Джерело: згруповано авторами за матеріалами [1–13] та за використанням додаткових інтернет джерел.

теорія менеджменту — через модель нового публічного управління (англ. — new public management) [2].

Багато дискусій також точиться з приводу визначення, розмежування, або навпаки — об'єднання понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління", та необхідності чіткого визначення цих трьох понять їх пріоритетності, спільних рис та їх відмінностей.

Аналіз дефініцій "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" дозволить виділити спільні та відмінні риси, що визначають ці поняття (Табл. 1).

З аналізу визначень "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" може-

мо зробити висновок, що вони не є синонімами або тотожними поняттями хоча і мають безпосередню залежність від стану і розвитку політичних і соціально-економічних відносин. Так, як зазначає Філіпова Н.В. основною та невід'ємною частиною управління суспільством, країною, регіонами, соціальною спільнотою є саме державне управління економічними і соціальними об'єктами, процесами, відносинами. Визначне призначення державного управління полягає у організації впорядкованих починань у життя, існування соціуму. Обґрунтування необхідності державного управління впливає з необхідності забезпечення реалізації державної політики, що спрямована на ефективне використання усіх видів ресурсів та гарантування прав і свобод людини [6].

Своєю чергою слід зазначити, що публічне адміністрування може визначатись як більш направлена взаємодія публічних адміністрацій (органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та інші суб'єкти, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції з метою задоволення публічного інтересу) з суб'єктами правовідносин (юридичними і фізичними особами) з приводу забезпечення реалізації законодавчої бази та виконання частини основних функцій. В наукових джерелах можна зустріти думку фахівців та науковців в галузі державного управління які визначають, що публічне адміністрування пов'язане із втіленням у життя законів та інших норм, прийнятих законодавчими органами держави. Також зустрічається думка, що публічне адміністрування використовується в управлінській, політичній та правовій теорії [5].

Саме тому багато науковців зазначають, що публічне адміністрування слід вважати "перехідною ланкою або етапом, яке пройшло управління від державного до публічного". Також якщо порівнювати понятійну та практичну сутність визначень "державне управління" і "публічне адміністрування", то очевидним є той факт, що державне управління має більш вузький характер, для якого визначальним є держава і державна влада. Натомість визначальним для публічного адміністрування є суспільство та публічна влада.

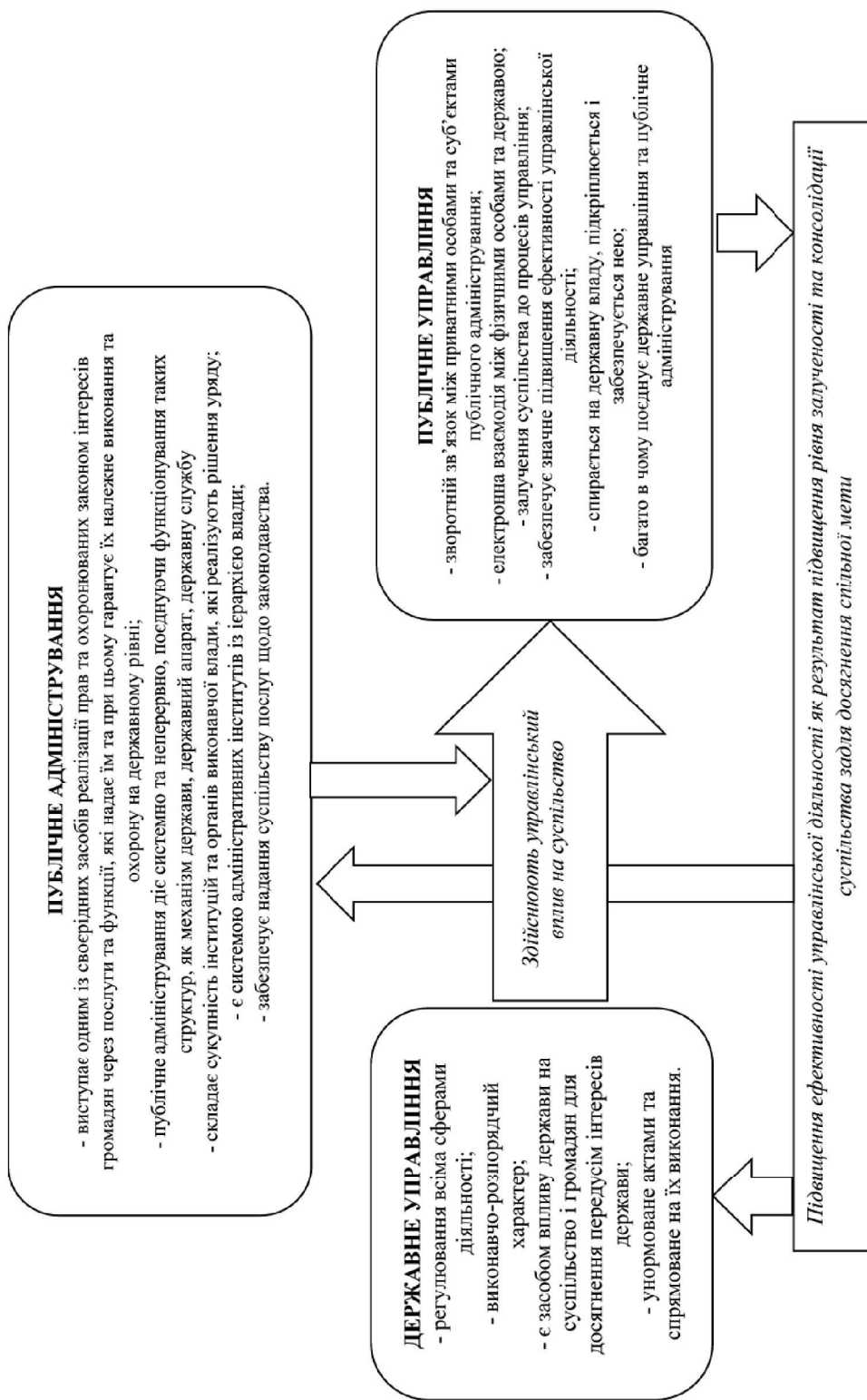

Рис. 1. Основні характеристики понять "державне управління", "публічне адміністрування", "публічне управління" та взаємозв'язок між ними

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано авторами.

Демократичні принципи врядування потребують більш акцентованої уваги на вирішення питань як світової, так і внутрішньої політики, суспільного життя, соціальної проблематики, та, своєю чергою, потребують адміністрування цих питань. Адміністрування за своєю сутністю є управлінською діяльністю, що походить від латинського слова "administratio" і означає "служіння", "допомога", "управління".

Поступове зміщення акцентів державного управління в бік демократизації та відповідні трансформаційні процеси в ньому призвели до того, що "виконавчо-розпорядчий характер державного управління та виконання функції та завдання держави" мали змінюватись до так званої "бюрократичної моделі" у державному секторі регулювання тобто до публічного адміністрування, що, своєю чергою, перетворило державне управління на більш розвинену модель — публічне управління. Тобто фактично мала місце трансформація державного управління через перехідну ланку (або етап) публічного адміністрування в публічне управління. Аналогічно можна вважати думку М. Міненка яка полягає у тому, що "у державному секторі "бюрократична модель" перетворилася у "ринкову модель" — акценти змістилися з виконання роботи згідно з інструкціями і чіткими правилами на роботу, що спрямована на надання якісних публічних послуг та досягнення ефективних результатів, що, в свою чергу, спонукало до того, що відбулася трансформація "державного управління" в "публічне адміністрування", а з часом і у "публічне управління" [10].

Також можемо зазначити, що деякі науковці розглядають та визначають публічне управління як вплив суб'єкта управління, наділеного публічною владою, на відповідний об'єкт з метою отримання будь-яких суспільних інтересів [3]. Інша група науковців — як основоположну нормотворчу, розпорядчу, виконавчу, контрольну, організаційну та інші види діяльності, що здійснюються на основі чітко встановлених норм, законів, правил і процедур [3,4]. Також в дослідженнях визначають публічне управління як перехід до управління суспільством разом з товариством, громадою тощо [5].

Проаналізувавши генезис розвитку визначень поняття "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" можемо виділити основні їх характеристики та взаємозв'язок між ними (Рис. 1).

З Рисунку 1 можемо зазначити, що хоч "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" не є синонімами або тотожними поняттями та вони залежність від стану і розвитку політичних і соціально-економічних відносин та не можуть бути відокремленими одне від одного. Всі вони мають бути спрямовані на те, що органи влади з метою підвищення ефективності своєї роботи не мають долучатись до бюрократичної контролюючої системи, а мають трансформуватись у ефективну систему всіх ланок управління орієнтовані на партнерські відносини. На сучасному етапі одним із найбільш потужних інструментів функціонування органів державної та публічної влади є імплементація сучасного інформаційного забезпечення, або діджиталізація процесів управління, за допомогою чого стає можливими застосування інноваційних інструментів задля продуктивної та якісного обслуговування громадян, формалізації, та опис поточних процесів прийняття законодавчих та інших управлінських рішень; оформлення документації; автоматизація організаційних

процесів органів публічної влади, а також імплементація та супровід програмних продуктів. Сучасна модель управління державою не може функціонувати без прогресивного використання цифрових технологій. Сучасне публічне управління обов'язково має враховувати напрям розвитку України відповідно до вимог міжнародних угод, домовленостей та перспектив розвитку, що, своєю чергою можливе завдяки вдосконаленню цифрової інфраструктури [8, 9]. Сучасні українські впровадження такі як "Дія", "Prozorro", персональні електронні кабінети податкової служби cabinet.tax.gov.ua/accoutn пенсійного фонду, електронні петиції тощо є шляхом забезпечення основних особливостей діджиталізації публічного управління в інформаційній та цифровій трансформації України.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Державне управління як одна з найголовніших частин загального управління суспільством, країною, регіонами, що виступає засобом впливу держави на суспільство з метою забезпечення інтересів держави має спиратись на публічне адміністрування, яке, своєю чергою, має максимально ефективно задовольняти інтереси суспільства, за допомогою наявного у публічної адміністрації потенціалу (правового, фінансового, кадрового, інформаційного тощо).

Публічне управління яке являє собою найбільш прогресивну та демократичну систему управління має враховувати функції та методи державного управління та публічного адміністрування та забезпечувати зворотний зв'язок суспільства та будь-яких соціальних груп з органами державного управління та публічного адміністрування щодо їх ставлення до окремих рішень чи державних політик. Взаємодія органів влади та суспільства мають формуватись на основі діалогів та партнерських відносин, що забезпечуватиме позитивний вплив як на рівень життя населення країни так і на її державну політику та забезпечуватиме ефективне функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування задля результативної реалізації публічної політики у всіх сферах суспільного життя. Подальше дослідження теми обов'язково має ґрунтуватись на вивченні та аналізі застосування в державних управлінських процесах цифрового розвитку світу та України. Впровадження цифровізації публічного управління та імплементація сучасного інформаційного забезпечення в сучасних умовах має слугувати шляхом до виконання цілей України та впровадженню ефективного управління.

Література:

1. Гончарук Н. Т., Сурай І. Г. Вплив розвитку громадянського суспільства на публічне управління. Галузь науки "Державне управління" історія, теорія, впровадження: матеріали наук.-практ. конф. За міжнар. участю, Київ, 28 трав. 2010 р.: у 2 т. — Київ: НАДУ, 2010. Т. 1. С. 145—146.
2. Марухаленко О.В. Дискусії щодо поняття публічне управління. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Теорія та історія державного управління. Том 30 (69) № 4. 2019. С. 9—13. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2019.4/02>

3. Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави. Київ, 2019 р. URL: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_54325835.pdf.

4. Енциклопедичний словник з державного управління / укладачі: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського, Ю.П. Сурміна. Київ: НАДС, 2010. 820 с.

5. Таран Є.І. Співвідношення понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" у трансформаційних процесах України. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Том 31 (70). № 2. С. 33—37. URL: http://www.pubadm-vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/7.pdf DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05>

6. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення понять "державне управління", "публічне адміністрування", "публічне управління" в системі суспільно-політичної трансформації. Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=865> (дата звернення 3.02.2024).

7. Цифрова адженда України — 2020 ("Цифровий порядок денний" — 2020): Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти "цифровізації" України до 2020 року: Проект. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

8. Набока Л.В., Нікітенко О.Є. (2019). Сутність інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади в умовах розвитку інформаційного суспільства. Регіональне управління та місцеве самоврядування. Актуальні проблеми державного управління. 1 (55). С. 118—125.

9. Дурман М.О., Тохтарова І.М. Відкриті дані як інструмент інформаційного забезпечення прозорості публічної влади. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування: електр. наук. фак. вид. / Херсон. нац. техн. ун-т. 2017. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ttpdu_2017_1_15.pdf (дата звернення 15.03.2024).

10. Міненко М.А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581> (дата звернення 15.03.2024).

11. Кузьменко О. В. Правова детермінація поняття "публічне адміністрування". Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2009. № 3. С. 20—24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2009_3_7

12. Семенчук Т. Б. Сутність категорії "публічне адміністрування" та передумови її формування. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2013. Вип. 42. С. 385 — 390. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_42_64

13. Вольська О. Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, 2020. №3. С. 15—20. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.2>

References:

1. Honcharuk, N.T., & Surai, I.H. (2010), "The Impact of Civil Society Development on Public Governance", Haluz nauky "Derzhavne upravlinnia": istoriia, teoriia, vprovadzhennia [The branch of science "Public Administration": history, theory, implementation: Proceedings from the

Scientific and Practical Conference behind the international Participation], NADUT, Kyiv, Ukraine, Vol. 1. pp. 145—146.

2. Marukhalenko, O.V. (2019), "Discussions about the concept of public administration", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Derzhavne upravlinnia. Teoriia ta istoriia derzhavnoho upravlinnia, vol. 30 (69), no. 4, pp. 9—13.

3. National Academy of the Security Service of Ukraine (2019), "Actual problems of state information security management", available at: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_54325835.pdf (Accessed 25 Feb 2024).

4. Surmin, Yu.P. Bakumenko, V.D. and Mykhnenko, A.M. (2010), Entsiklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic dictionary of public administration], NADS, Kyiv, Ukraine.

5. Taran, Ye.I. (2020), "Correlation of the concepts of "state administration", "public administration" and "public administration" in the transformational processes of Ukraine", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Derzhavne upravlinnia, vol. 31(70), no. 2, pp. 33—37.

6. Filipova, N.V. (2015), "Changing the ratio of the concepts "state administration", "public administration", "public administration" in the system of social and political transformation", Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, vol. 6, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=865> (Accessed 25 April 2024).

7. Hi-tech office Ukraine (2016), "Digital agenda of Ukraine-2020", available at: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (Accessed 25 April 2024).

8. Naboka, L.V. and Nikitenko, O.E. (2019), "The essence of information support of public authorities in the development of the information society", Rehionalne upravlinnia ta mistseve samovriadiuvannia. Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia, vol. 1 (55), pp. 118—125.

9. Durman, M.O. and Tokhtarova, I.M. (2017), "Open data as a tool for information transparency of public authorities", Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriadiuvannia: elektr. nauk. fakh. vyd. Kherson. nat. tech. un-t., [Online], vol. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ttpdu_2017_1_15.pdf (Accessed 15 March 2024).

10. Minenko, M.A. (2013), "Transformation of the state administration system into modern models of social regulation", Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, vol. 6, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581> (Accessed 15 March 2024).

11. Kuzmenko, O. V. (2009), "Legal determination of the concept of "public administration", Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo, vol. 3, pp. 20 — 24, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2009_3_7 (Accessed 25 April 2024).

12. Kuzmenko, O. V. (2013), "The essence of the category "public administration" and the prerequisites for its formation", Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo, vol. 40, pp. 380—395. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2013_42_64 (Accessed 25 April 2024).

13. Volska O. (2020), "Public administration as a systemic phenomenon in modern society", Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika, vol. 3, pp. 15—20. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.2>

Стаття надійшла до редакції 06.05.2024 р.